

Program warsztatów poświęconych motyloom nocnym W Nadleśnictwie Antonin

Informacje organizacyjne:

Warsztaty entomologiczne dla starszych uczniów szkół podstawowych – **bezpłatne**.

Warsztaty zaplanowano dla dwóch grup –**maksymalnie do 20 osób każda grupa**.

Pierwsza tura warsztatów dla pierwszej grupy odbędzie się w dniach 15 i 16 września br. (zgodnie z programem poniżej).

Druga tura warsztatów dla drugiej grupy odbędzie się w dniach 16 i 17 września br. (zgodnie z programem poniżej).

Nadleśnictwo Antonin zastrzega, że w przypadku niewielkiego zainteresowania tematyką, może zrezygnować z przeprowadzenia drugiej tury warsztatów.

W programie warsztatów przewidziano poczęstunek oraz ognisko pierwszego dnia warsztatów.

Uczestnicy:

Uczniowie szkół podstawowych (najlepiej z VI i VII klasy) zainteresowani entomologią wraz z opiekunem (nauczycielem) – **liczba osób: maksymalnie 3 uczniów + opiekun z danej szkoły podstawowej**.

Zapisy uczestników warsztatów przyjmujemy tylko za pomocą poczty mejlowej.

Wypełnione formularze proszę przysyłać na adres: antonin@poznan.lasy.gov.pl
do 14 września br. do godz. 13,00 (uwaga: liczba miejsc ograniczona).

Prowadzący warsztaty:

mgr inż. Mirosław Maciąg – zatrudniony w Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, w Zespole Ochrony Lasu w Łopuchówku, na stanowisku Starszego specjalisty Służby Leśnej. Z wykształcenia Leśnik. W 2000 roku ukończył studia na Wydziale Leśnym ówczesnej Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu, obecnie Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Równocześnie w latach 2001-2009 zatrudniony na stanowisku wykładowcy w Instytucie Zarządzania i Inżynierii Rolnej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Sulechowie.

Od blisko 30 lat zajmuje się Lepidopterologią. Posiada zbiór porównawczy motyli w ilości ponad 12 tys. okazów. Specjalizacja to motyle nocne z rodziny sówkowatych

(*Noctuidae*) z terenu Europy, natomiast w zbiorze zgromadzone są okazy ze wszystkich krajowych rodzin motyli większych (*Macrolepidoptera*). W tematyce

lepidopterologii prowadził wiele prelekcji i wystąpień, w tym również warsztatów terenowych dla dzieci, młodzieży szkolnej, studiującej oraz innych instytucji

zainteresowanych tematyką entomologii. Jedną z instytucji, która skorzystała ze szkolenia był Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego. Autor wielu opracowań z zakresu rozpoznania regionalnych walorów entomofauny motyli większych. Największe sukcesy w dziedzinie to stwierdzenie nowego dla Polski gatunku z rodziny *Noctuidae* oraz potwierdzenie bytowania na terenie Polski dwóch innych gatunków motyli po kilkudziesięciu latach braku odnotowań.

Wykorzystywane pomoce dydaktyczne:

agregat prądowórczy, ekran ze stelażem, zestaw lamp, samolówki akumulatorowe, siatki do połowów, zatruwaczki, pudła do przechowywania okazów w terenie, rozpinąła, szpilki entomologiczne, gabloty entomologiczne, literatura, pęsety, paski pergaminowe lub celofanowe, eksponaty motyli, prezentacje multimedialne.

Program warsztatów (dwie grupy):

I. Zajęcia kameralne w sali (Ośrodek edukacji leśnej w Domku księcia Wilhelma):

1. Wstęp – rozpoczęcie zajęć piątek 15.09.2017 (**godzina rozpoczęcia: 17:00**)

Wprowadzenie w tematykę, przedstawienie motyli w ujęciu społecznym i kulturowym.

2. Przedstawienie motyli w ujęciu ewolucyjnym i systematycznym.

Tradycyjny podział na motyle dzienne oraz nocne (ćmy). Nazewnictwo motyli.

3. Rola motyli w biocenozie:

- powiązania ekologiczne;
- motyle jako bioindykatory stanu środowiska;
- ochrona motyli i ich siedlisk;
- motyle w przepisach o ochronie gatunkowej zwierząt.

4. Bionomia motyli:

- cykl rozwojowy;
- długość życia motyli.

5. Morfologia motyli.

6. Lepidopterologia – etiologia słowa:

- sens prowadzenia badań, zakładania kolekcji motyli oraz zbiorów porównawczych;
- osiągnięcia naukowe oraz stan obecny badań nad motylami w Polsce.

7. Prezentacja przykładowego zbioru owadów, w tym również motyli.

8. Przedstawienie charakterystyki krajowych rodzin motyli nocnych.
9. Podstawowe metody połowów motyli nocnych.
10. Prezentacja sprzętu do połowów motyli oraz innych akcesoriów niezbędnych do założenia zbioru motyli.

II. Zajęcia terenowe – **od około 19:00 do 24:00 w nocy.**

Odłowy motyli z zastosowaniem różnych urządzeń. Wyszukiwanie odpowiednich stanowisk do połowów (okolice Antonina). Ognisko.

III. Druga część zajęć – sobota 16.09.2017 (**godzina rozpoczęcia: 10:00**)

1. Zapoznanie z literaturą. Próby oznaczania złowionych motyli.
2. Zasady preparowania motyli. Demonstracja oraz próby preparowania przez uczestników.
3. Etykietowanie okazów, organizacja zbiorów:
  - dokumentowanie wypraw entomologicznych;
  - coś o etyce postępowania.
4. Omówienie możliwości zrzeszania miłośników owadów w Polskim Towarzystwie Entomologicznym:
  - przedstawienie zestawienia adresów internetowych stron poświęconych motylom;
  - dla zainteresowanych podanie danych adresowych sklepów ze sprzętem entomologicznym.

Okolo 14:00 zakończenie spotkania z pierwszą grupą.

Druga grupa rozpoczyna zajęcia w sobotę 16.09.2017 o godzinie 17:00

Program zajęć identyczny. **Zakończenie w niedzielę 17.09.2017 o godzinie 14:00.**